

**Төп гомуми белем бирү программалары буенча
төп дәүләт имтиханы (ТДИ) рәвешендә
дәүләт йомгаклау аттестациясе**

**ХИМИЯ буенча
2016 елда төп дәүләт имтиханы үткәрү өчен
контроль үлчәү материалларының
2 нче күрсәтмә (демонстрацион) варианты**

**«ПЕДАГОГИК ҮЛЧӘНЭШЛӘР ФЕДЕРАЛЬ
ИНСТИТУТЫ»
Федераль дәүләт бюджет фәнни учреждениесе
тарафыннан әзерләнде**

ХИМИЯ буенча
2016 елда төп дәүләт имтиханы үткөрү өчен контроль үлчәү
материалларының
2 нче күрсәтмә (демонстрацион) варианты

Имтихан эшенең демонстрацион вариантына аңлатмалар

2016 ел демонстрация варианты белән танышканда шуны күз алдында тотарга кирәк: демонстрация вариантына кертелгән биремнәр 2016 елда контроль үлчәү материаллары (алга таба – КҮМ) вариантлары ярдәмендә тикшерелүче барлык эчтәлек вариантларын чагылдырмый. 2016 ел имтиханында тикшерелгән мөмкин булган эчтәлек элементларының тулы исемлегенә www.fipi.ru сайтында урнаштырылган Төп дәүләт имтиханы үткөрү өчен укучыларның әзерлегенә дәрәжәсенә таләпләр һәм эчтәлек элементлары кодификаторында китерелә.

Демонстрация варианты имтиханда катнашучы һәркемгә һәм киң жәмәгатьчелеккә булчак имтихан эшенең структурасы, биремнәр саны һәм рәвешенә, шулай ук аларның катлаулылык дәрәжәсенә турында күзаллау булдыру мөмкинлегенә бирүгә юнәлтелгән. Бу вариантка кертелгән киңәйтелгән җаваплы биремнәргә үтәүне бәяләүнең монда китерелгән критерийлары киңәйтелгән җавапны язуның тулылыгына һәм дәрәжәсенә таләпләр турында күзаллау тудырырга мөмкинлек бирә.

Бу мәгълүмат чыгарылыш укучыларына химия фәннән имтихан тапшыруга әзерлеккән стратегиясен эшләү мөмкинлегенә тудыра.

2 нче демонстрацион вариант
Имтихан эшен башкару буенча күрсәтмә

Имтихан эше 22 бирем кергән ике өлештән тора. Беренче өлеш кыска жаваплы 19 биремнән, ә икенче өлеш киңәйтелгән жаваплы 3 биремнән гыйбарәт.

Химиядән имтихан эшен башкару өчен 2 сәгать (120 минут) вакыт бирелә.

1-15 нче биремнәргә җаваплар бер сан белән языла, ул дәрәҗә җавап санына туры килә. Бу санны эш текстындагы җавап кырына язып куегыз.

16-19 нчы биремнәргә җаваплары имтихан эше текстының җавап кырына саннар эзлеклелегә рәвешендә языла.

1 өлеш биремнә дәрәҗә булмаган җавап язган очракта, аны сызыгыз һәм янәшәсендә яңа җавап язып куегыз.

20-22 нче биремнәргә кирәкле реакция тигезләмәләре һәм исәпләүләр кергән, тулы киңәйтелгән җаваплар бирергә кирәк. Биремнәр аерым биттә башкарылалар.

Имтихан эшен башкарганда Сез Д.И.Менделеевның химик элементларының периодик системасыннан, тозлар, кислоталар һәм нигезләргә суда эрүчәнлек таблицасыннан, металлларның электрохимик көчәнешләр рәтеннән һәм программалаштырылмый торган калькулятордан кулланыла аласыз.

Биремнәргә үтәгәндә караламадан файдаланырга мөмкин. Караламадагы язмалар эшенә бәйләгәндә исәпкә алынмый.

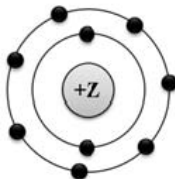
Сезнең тарафтан биремнә үтәгәндә алынган баллар бергә кушыла. Мөмкин кадәр күбрәк биремнә үтәргә һәм иң зур сандагы балларны җыярга тырышыгыз.

Уңышлар телибез!

1 нче өлеш

1-15 нче биремнәрне башкарганда, дәрәс җавап номерына туры килүче бер санны имтихан эше текстының җавап кырына куегыз.

1) Өлеге рәсемдә сурәтләнгән атом моделе

1) хлорныкы 2) азотныкы 3) магнийныкы 4) фторныкы

Жавап:

2) Химик элементларның кайсы рәтендә аларга туры килүче гади матдәләрнең неметалл үзлекләре көчәя?

1) алюминий → фосфор → хлор

2) фтор → азот → углерод

3) хлор → бром → иод

4) кремний → күкерт → фосфор

Жавап:

3) Фтор молекуласында химик бәйләнеш

1) ионлы

2) ковалент поляр

3) ковалент поляр булмаган

4) металл

Жавап:

4) Кайсы кушылмада азотның оксидлашу дәрәжәсе +3кә тигез?

1) Na_3N

2) NH_3

3) NH_4Cl

4) HNO_2

5) Формулалары ZnO һәм Na_2SO_4 булган матдөләр

- 1) нигез оксиды һәм кислота
- 2) амфотер гидроксид һәм тоз
- 3) амфотер оксид һәм тоз
- 4) нигез оксиды һәм нигез

Жавап:

6) Бакыр оксиды һәм водород арасында узучы химик реакциянең үтү билгесе

- 1) ис барлыкка килү
- 2) төс үзгөрү
- 3) утырым барлыкка килү
- 4) газ аерылып чыгу

Жавап:

7) Түбәндәге кайсы 1 моль матдә сулы эремәдә диссоцияцияләшкәндә бертигез санда катионнар һәм анионнар барлыкка килә?

- 1) H_2SO_4 2) $(NH_4)_2$ 3) $BaCl_2$ 4) $CuSO_4$

Жавап:

8) Газ аерылып чыгу түбәндәге тәэсир итешү вакытында күзәтелә

- 1) $MgCl_2$ һәм $Ba(NO_3)_2$
- 2) Na_2CO_3 һәм $CaCl_2$
- 3) NH_4Cl һәм $NaOH$
- 4) $CuSO_4$ һәм KOH

Жавап:

9) Үзара **реакциягә кермиләр**

- 1) хлор һәм водород
- 2) кислород һәм кальций
- 3) азот һәм су
- 4) тимер һәм күкерт

Жавап:

10 Цинк оксиды парлап бирелгән матдөләрнең икесе белән дә тәэсир итешә:

1) Na_2O һәм H_2O 2) SiO_2 һәм Ag 3) NaOH һәм HCl 4) HNO_3 һәм O_2

Жавап:

11 Хлорид кислотасы белән реакциягә керүче матдә

- 1) көмеш нитраты
- 2) барий нитраты
- 3) көмеш
- 4) кремний оксиды

Жавап:

12 NaCl , Na_2S , Na_2SO_4 матдөләре арасыннан кайсысы(-лары) $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ эремәсе белән реакциягә керә

- 1) бары тик Na_2S
- 2) NaCl һәм Na_2S
- 3) Na_2S һәм Na_2SO_4
- 4) NaCl һәм Na_2SO_4

Жавап:

13 Химик матдөләр белән куркынычсыз эшләү турындагы түбәндәге фикер йөртүләр дөрөсмә?

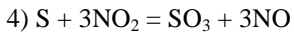
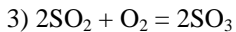
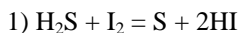
А. Ватык терекөмешле термометрны һәм аннан чыккан терекөмешне чүп чиләгенә ташларга кирәк.

Б. Кургаш кушылмалары кертгән буяулар белән балалар уенчыкларын һәм савыт-сабаны буюрга ярамый.

- 1) бары тик А дөрөс
- 2) бары тик Б дөрөс
- 3) ике фикер йөртү дә дөрөс
- 4) ике фикер йөртү дә дөрөс түгел

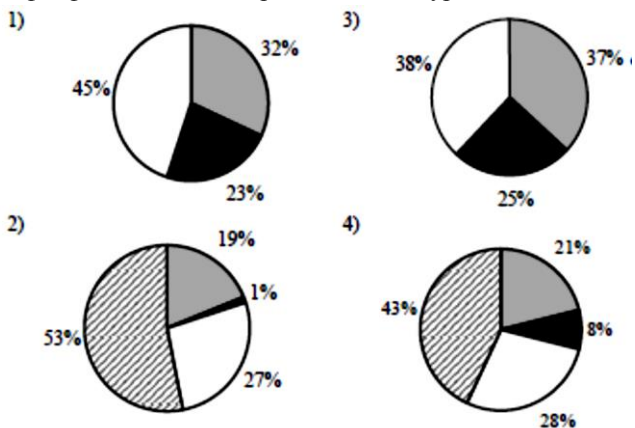
Жавап:

14) Күкерт оксидлаштыручы ролен уйнаучы реакция тигезлэмәсе

Жавап:

15) Кайсы диаграммада элементларның масса өлешләрә бүленешләрә аммоний фосфатының микъдари составына туры килә?

Жавап:

16, 17 нче биремнәрне башкарганда, тәкъдим ителгән җаваплар арасынан ике дөрөс җавапны сайлагыз һәм аларга туры килүче саннарны таблицага язып куегыз.

16 Магний һәм кремний өчен уртақ

- 1) аларның атомнарында өч электрон катлавы булу
- 2) аларга туры килүче ике атомлы гади матдөләрнең булуы
- 3) аларның металллар булуы
- 4) электртискәрелек зурлыкларының фосфорныкына караганда кечерәк булуы
- 5) аларның ЭO_2 формуласына туры килүче югары оксидлар барлыкка китерүе

Жавап:

--	--

17 Этанол өчен түбәндөгә раслаулар дөрөс:

- 1) молекула составына бер углерод атомы керә
- 2) молекулада углерод атомнары икеле бәйләнеш аша тоташканнар
- 3) нормаль шартларда суда яхшы эрүче сыеклык
- 4) селтеле металллар белән реакциягә керә
- 5) ис газы һәм водород барлыкка китереп яна

Жавап:

--	--

18, 19 нче биремнәрне башкарганда, беренче баганадагы һәрбер элементка икенче баганадан туры килүче элементны сайлагыз. Сайлаган элементларга туры килүче саннарны таблицага кирәкле хәрефләр астына языгыз. Җавапта саннар кабатланьрга мөмкин.

- 18) Ике матдә һәм аларны танып белү өчен кулланыла торган реактив арасында ярашканлык урнаштырыгыз.

МАТДӘЛӨР

- A) Na_2CO_3 һәм Na_2SiO_3
 Б) K_2CO_3 һәм Li_2CO_3
 В) Na_2SO_4 һәм NaOH

РЕАКТИВ

- 1) CuCl_2
 2) HCl
 3) MgO
 4) K_3PO_4

Жавап:

А	Б	В

- 19) Матдәнең исеме һәм бу матдә белән тәэсир итешә торган реагентлар арасында ярашканлык урнаштырыгыз.

МАТДӘНЕНҢ ИСЕМЕ

- A) күкерт
 Б) цинк оксиды
 В) алюминий хлориды

РЕАГЕНТЛАР

- 1) CO_2 , Na_2SO_4 (эремә)
 2) HCl , NaOH (эремә)
 3) AgNO_3 (эремә), KOH (эремә)
 4) H_2SO_4 (күерт.), O_2

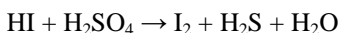
Жавап:

А	Б	В

2 нче өлеш

20-23 нче биремнәрнең җаваплары өчен аерым бит кулланыгыз. Иң элек биремнең номерын (20, 21, 22 яки 23), ә аннары аңа киңәйтелгән җавап языгыз. Җавапларыгызны төгәл һәм аңлаешлы итеп языгыз.

- 20) Электроннар балансы методын кулланып түбәндөгә схемага туры килүче реакция тигезләмәсен төзегез:

Оксидлаштыручыны һәм кайтаручыны билгеләгез.

- 21) 170 г көмеш нитраты эремәсен артыгы белән алынган натрий хлориды эремәсенә кушалар. Бу вакытта массасы 8,61 г булган утырым төшә. Көмеш нитраты эремәсендәгә тозның масса өлешен исәпләгез.

22 һәм 23 нче биремнәрне башкарырга алдагы барлык биремнәрне үтәгәннән соң гына керешегез. Текстны укыгыз һәм 22, 23 нче биремнәрне үтәгез. 23 нче биремне бары тик имтихан алучы эксперт күзәтүчелеге астында гына үтәгез.

Эксперимент уздыру өчен түбәндөгә реактивлар тәкъдим ителгән: тимер, бакыр һәм тимер(III) хлориды, натрий гидроксиды, бакыр (II) сульфаты эремәләре. Сезгә, шулай ук, химик реакцияләр уздыру өчен кирәкле лаборатория жиһазлары җыелмасы бирелгән.

- 22) Ике бер-бер артлы реакцияләр уздыру нәтижәсендә тимер(II) гидроксиды табарга кирәк. Сезгә бирелгән реактивлар арасынан шушы реакцияләр өчен кирәккеләрен сайлап алыгыз. Әлеге матдәне табуның өверелешләр схемасын төзегез. Ике реакция тигезләмәсен языгыз. Ионалмашу реакциясе өчен кыскартылган ионлы тигезләмәне языгыз.

- 23) Эксперимент уздыру өчен кирәкле лаборатория жиһазлары өзерләгез. Төзелгән өверелешләр схемасы буенча реакцияләр уздырыгыз. Реакцияләр барышында матдәләр белән булган үзгәрешләрне тасвирлагыз. Реакциядә катнашучы матдәләрнең химик үзлекләре (кислота-нигез, оксидлаштыру-кайтару) һәм реакциянең классификацион билгеләре турында нәтижә ясагыз.

23 нче биремне үтәү буенча күрсәтмәләр

- 1. Сөз эксперимент үтәүгә керешәсез.** Моның өчен аудиториядәге оештыручыдан лаборатория җиһазлары һәм реактивлар белән поднос алыгыз.
- 2. 22-23 нче биремнәрнең текстларын тагын бер кат укып чыгыгыз** һәм бирелгән подноста биремнәрнең шарты буенча санап үтелгән биш реактив булганына инаныгыз.
- 3. Эксперимент үтәү алдыннан** реактивлар салынган савытларны карап чыгыгыз һәм алар белән эшләү ысулын билгеләгез. Бу вакытта Сөз үтәргә тиешле кагыйдәләргә игътибар итегез.
 - **Савытта пипетка бар.** Бу реакция уздыру өчен реактивны савыттан алып пробиркага салуны бары тик пипетка ярдәмендә генә башкарырга кирәк дигәнне аңлата. Тәҗрибә уздыру өчен 7-10 тамчы реактив алалар.
 - **Сыеклык салынган савытта пипетка юк.** Бу очракта эремәне савытның кыры аша салалар. Савытны авыштырганда этикеткалы ягы өстә булырга тиеш. Савытны акрын гына, кирәкле күләмдә эремә акканчы, пробиркага авыштыралар. Эремәнең күләме 1-2 мл (1-2 см) булырга тиеш.
 - **Тәҗрибә уздыру өчен порошоксыман матдә кирәк.** Порошоксыман матдәне савыттан кашык яки шпатель белән алалар.
- 4. Башлангыч реактивны кирәгеннән артык алганда,** аны кире үз савытына салу катгый тыела. Аны аерым бер пробиркага салырга кирәк.
- 5. Башлангыч реактив** (сыеклык яки порошок) салынган савыт шул ук савытның капкачы белән **ябылырга тиеш.**
- 6. Порошоксыман матдәләрне суда эреткәндә яки реактивларны бутаганда пробирканың төбенә жиңелчә генә бармак белән сугалар.**
7. Матдәләрнең исен билгеләгәндә савытның авызы өстеннән әлегә **матдәнең парларын** кул ярдәмендә **үзәнә юнәлтәргә кирәк.**
- 8. Реактивлар салынган пробирканы спиртровка ялкынында жылыту өчен :**
 - 1) спиртровканың капкачын ачып янган шырпыны аның фитиленә китерергә кирәк;

- 2) пробирканы, авызыннан 1-2 см астарак итеп, пробирка тоткычка беркетергә кирәк;
 - 3) сыеклык салынган пробирка тигез жылынсын өчен, аны спиртовка ялкынына якын китереп берничә тапкыр авызыннан төбенә таба жылыталар;
 - 4) алга таба пробирканың матдә салынган өлешен генә жылыталар һәм бу вакытта аны азрак авыштырып тоталар;
 - 5) пробирканың авызын үзеңнән һәм башкалардан читкә юнәлтергә кирәк;
 - 6) пробирканы жылытканнан соң аны пробирка тоткыч белән пробиркалар штативына куялар;
 - 7) спиртовканың фитилен капкач белән капларга кирәк.
- 9. Әгәр реактивлар эш өстәленә эләксәләр,** аларны өстәл өслегеннән салфетка белән сөртеп алалар.
- 10. Әгәр реактив тирегә яки киёмгә эләксә,** шунда ук имтихан алучы экспертка мөрәжәгать итәргә кирәк.
- 11. Сез эксперимент уздыруга әзер.** Кул күтәреп аудиториядәге оештыручыны чакырыгыз. Ул Сез уздыручы экспериментны бәяләүче имтихан алучы экспертларны чакырачак.
- 12. Тәжрибә уздыруны башлагыз.** Реакцияләр барышында матдәләр белән булган үзгәрешләрне күзәтеп караламага языгыз.

Игътибар: тәжрибәләр алдыннан яки аларны уздырган вакытта үзегезне начар хис итсәгез, кичекмәстән аудиториядәге оештыручыга хәбәр итегез.

- 13. Сез экспериментны төгәлләдегез.** Сез уздырган ике реакция барышында матдәләр белән булган үзгәрешләрне тәфсилләп тасвирлагыз. Реакциядә катнашучы матдәләрнең химик үзлекләре (кислота-нигез, оксидлаштыру-кайтару) һәм реакциянең классификацион билгеләре турында нәтижә ясагыз.

Химиядән имтихан эшен бәяләү системасы

1 нче өлеш

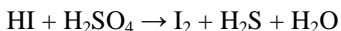
1-15 нче биремнәрнең һәр берсен дәрәс эшлөгән өчен 1әр балл куела. 16-19 нчы биремнәрнең һәр тулы жавабы өчен 2шәр балл куела; әгәр бер хата жиһәрелгән булса, жавап 1 баллга бәяләнә. Жавапта 2 һәм күбрәк хата булса яки жавап бөтөнләй булмаса, 0 балл куела.

Биремнең №	Жавап	Биремнең №	Жавап
1	4	11	1
2	1	12	1
3	3	13	2
4	4	14	2
5	3	15	4
6	2	16	14
7	4	17	34
8	3	18	241
9	3	19	423
10	3		

2 нче өлеш

Киңәйтелгән җавап бирелергә тиешле биремнәрне бәяләү

- 20) Электроннар балансы методын кулланып түбәндөгә схемага туры килгән реакция тигезләмәсен төзөгез:

Оксидлаштыручыны һәм кайтаручыны билгеләгез.

Дөрес җавапның эчтәлеген һәм аны бәяләүгә күрсәтмәләр (җавапның мәгънәсен үзгәртми торган, башка төрлө чишелештә рәхсәт ителә)	Баллар
<p>Җавапның элементлары:</p> <p>1) Электроннар балансы схемасы төзелгән: $1 \text{S}^{+6} + 8\text{e}^- \rightarrow \text{S}^{-2}$ $4 2\text{I}^{-1} - 2\text{e}^- \rightarrow \text{I}_2^0$</p> <p>2) Реакция тигезләмәсендә коэффициентлар куелган: $8\text{HI} + \text{H}_2\text{SO}_4 = 4\text{I}_2 + \text{H}_2\text{S} + 4\text{H}_2\text{O}$</p> <p>3) +6 оксидлашу дәрәжәсәдәгә күкертнең оксидлаштыргыч, ә -1 оксидлашу дәрәжәсәдәгә иодның кайтаргыч икәнлеген күрсәтелгән:</p>	
Җавап дөрес һәм тулы, югарыда әйтелгән барлык элементларны да үз эченә ала	3
Җавапның бары тик бер элементында хата киткән	2
Җавапның ике элементында хаталар киткән	1
Җавапның барлык элементлары да дөрес язылмаган	0
<i>Максималь балл</i>	3

- 21) 170 г көмеш нитраты эремәсен артыгы белән алынган натрий хлориды эремәсенә кушалар. Бу вакытта массасы 8,61 г булган утырым төшә. Көмеш нитраты эремәсендәге тозның масса өлешен исәпләгез.

Дөрес жавапның этәлеге һәм аны бәяләүгә күрсәтмәләр (жавапның мәгънәсен үзгәртми торган, башка төрлө чишелеш тә рөхсәт ителә)	
1) Реакция тигезләмәсе төзелгән: $\text{AgNO}_3 + \text{NaCl} = \text{AgCl}\downarrow + \text{NaNO}_3$	
2) Башлагыч эремәдәге көмеш нитратының матдә микъдаре һәм массасы исәпләнгән: реакция тигезләмәсе буенча $n(\text{AgNO}_3) = n(\text{AgCl}) = m(\text{AgCl}) / M(\text{AgCl}) = 8,61 / 143,5 = 0,06$ моль $m(\text{AgNO}_3) = n(\text{AgNO}_3) \cdot M(\text{AgNO}_3) = 0,06 \cdot 170 = 10,2$ г	
3) Көмеш нитратының башлангыч эремәдәге масса өлеше исәпләнгән: $\omega(\text{AgNO}_3) = m(\text{AgNO}_3) / m(\text{эремә}) = 10,2 / 170 = 0,06$ яки 6 %.	
Бәяләү	Баллар
Жавап дөрес һәм тулы, югарыда әйтелгән барлык элементларны да үз эченә ала	3
Жавапның беренче ике элементы дөрес язылган	2
Жавапның бер элементы дөрес язылган	1
Жавапның барлык элементлары да дөрес язылмаган	0
<i>Максималь балл</i>	
	3

- 22 Ике бер-бер артлы реакцияләр уздыру нәтижәсендә тимер(II) гидроксиды табарга кирәк. Сызгә бирелгән реактивлар арасынан шушы реакцияләр өчен кирәккеләрен сайлап алыгыз. Әлеге матдәне табуның әверелешләр схемасын төзөгез. Ике реакция тигезләмәсен языгыз. Ионалмашу реакциясе өчен кыскартылган ионлы тигезләмәне языгыз.

Дөрес жавапның эттәлеге һәм аны бәяләүгә күрсәтмәләр (жавапның мәгънәсен үзгәртми торган, башка төрлө чишелеш тә рөхсәт ителә)	Баллар
<p>Нәтижәдә тимер(II) гидроксиды табуның әверелешләр схемасы төзелгән: 1) Fe яки CuSO₄ → FeSO₄ → Fe(OH)₂ Уздырылган ике реакция тигезләмәсе төзелгән: 2) Fe + CuSO₄ = FeSO₄ + Cu↓ 3) FeSO₄ + 2NaOH = Fe(OH)₂↓ + Na₂SO₄ Икенче реакция өчен кыскартылган ионлы тигезләмә төзелгән: 4) Fe²⁺ + 2OH = Fe(OH)₂</p>	
Жавап дөрес һәм тулы, югарыда әйтелгән барлык элементларны да үз эченә ала	4
Жавапның өч элементы дөрес язылган	3
Жавапның ике элементы дөрес язылган	2
Жавапның бер элементы дөрес язылган	1
Жавапның барлык элементлары да дөрес язылмаган	0
<i>Максималь балл</i>	4

23 Эксперимент уздыру өчен кирәкле лаборатория жиһазлары әзерләгез.

Төзелгән әверелешләр схемасы буенча реакцияләр уздырыгыз. Реакцияләр барышында матдәләр белән булган үзгәрешләрне тасвирлагыз. Реакциядә катнашучы матдәләрнең химик үзлекләре (кислота-нигез, оксидлаштыру-кайтару) һәм реакциянең классификацион билгеләре турында нәтижә ясагыз.

	Дәрәс җавапның әчтәләге һәм аны бәяләүгә күрсәтмәләр (җавапның мәгънәсен үзгәртми торган башка төрләр чишелеш төрхәсәт ителә)	Баллар
К1	Төзелгән әверелешләр схемасы буенча реакцияләр уздырылган һәм реакцияләр барышында матдәләр белән булган үзгәрешләр тасвирланган: 1) беренче реакция өчен: металлсыман бакырның кызыл төстәге утырымы барлыкка килү һәм эремәнең төсә үзгәрү (эремәнең зәңгәрсу төсә юкка чыгу); 2) икенче реакция өчен: яшькелт-көрән төстәге утырым төшү; 3) уздырылган реакцияләр өчен матдәләрнең химик үзлекләре һәм классификацион билгеләре турында нәтижә ясалган: үткөрелгән экспериментның нигезендә активлыгы кимрәк булган металл катионының (Cu^{2+}) активрак металл (тимер) белән алмашу оксидлаштыру-кайтару реакциясә, шулай ук, утырым төшү белән бара торган, тоз һәм селтә арасындагы ионалмашу реакциясә ята.	
	Җавап дәрәс һәм тулы, югарыда әйтәлгән барлык элементларны да үз әченә ала	3
	Җавапның икә элементы дәрәс язылган	2
	Җавапның бер элементы дәрәс язылган	1
	Җавапның барлык элементлары да дәрәс язылмаган	0
К2	Химик экспериментны уздыру техникасын бәяләү: • кирәк күләмдәге реактивны алганда гомумкаралган кагыйдәләрнең үтәләшә; • химик реакцияләр уздырылганда матдәләр һәм жиһазлар белән куркынычсыз эшләү кагыйдәләрнең үтәләшә	
	Экспериментны үтәгәндә химик реакцияләр уздыруның һәм реактивлар белән эшләүнең барлык кагыйдәләре дә сакланды	2
	Экспериментны үтәгәндә химик реакцияләр уздыруның һәм реактивлар белән эшләүнең кайбер кагыйдәләре бозылды	1
	Экспериментны үтәгәндә химик реакцияләр уздыруның һәм реактивлар белән эшләүнең кагыйдәләре бозылды	0

Төп гомуни белем бирү программалары буенча дәүләт йомгаклау аттестацияләве үткөрү тәртибе (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 2013 елның 25 декабрендәге 1394 номерлы боерыгы Россия Федерациясе Юстиция министрлыгы тарафыннан 2014 елның 3 февралендәге 31206 номерлы карары белән теркәлгән) нигезендә

«48. Имтихан эшләре ике эксперт тарафыннан тикшерелә. Тикшерү нәтижәләре буенча экспертлар бер-берсеннән бәйсез рәвештә имтихан эшләре биремнөрөнә жавапларның һәркайсына баллар куя... Ике эксперт куйган баллар арасында житди аерма булган очракта өченче тикшерү билгеләнә. Балларда житди аерма тиешле уку предметы буенча бәяләү критерийларында билгеләнгән.

20-23 нче биремнөрнең теләсә кайсын үтәгән өчен куелган балларда аерма 2 һәм аннан күбрәк булса, *өченче эксперт шундый житди аермага китергән биремнөрне генә тикшерә.*